

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра менеджменту культури та соціальних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХДАК

Паталія РЯБУХА

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

для здобуття ступеня **магістра** зі спеціальності **073 «Менеджмент»**
на основі здобутого ступеня вищої освіти
або освітньо-кваліфікаційного рівня (НРК6 та НРК7)

Розглянуто і затверджено
на засіданні Ради факультету
культурології
Протокол № 9
від «18» березня 2024 року

Харків-2024

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма фахового іспиту для здобуття ступеня магістра зі спеціальності 073 «Менеджмент» складено із дисциплін: «Менеджмент» «Управління персоналом», «Маркетинг», «Економіка та фінанси підприємства», «Операційний менеджмент».

Здобувач повинен показати високі теоретичні знання економічних та управлінських дисциплін, навички наукової, викладацької та управлінської діяльності.

Програма і форма вступного випробування є єдиною для всіх осіб, які вступають за спеціальністю «Менеджмент».

Під час проведення фахового іспиту застосовується 200-бальна система оцінювання знань (від 100 до 200 балів).

Здобувач повинен знати:

1. основи теорії менеджменту;
2. предмет менеджменту як наукової дисципліни;
3. місце менеджменту і адміністрування в системі економічних знань;
4. зміст категорій, понять і термінів менеджменту;
5. напрямки менеджменту та їх специфіку в загальній системі менеджменту.

Здобувач повинен вміти:

1. визначати проблематику управлінської діяльності та формулювати положення наукового дослідження;
2. визначати пріоритетні напрямки щодо управління організацією на засадах управлінських концепцій;
3. критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління процесами в організації.

Під час виконання завдання здобувач має продемонструвати **навички:**

1. оперування інформацією;
2. обґрунтування власної думки щодо проблем практичної діяльності менеджера;
3. аргументації обраного варіанту вирішення проблеми;
4. розв'язання задач і проблем в сфері менеджменту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МЕНЕДЖМЕНТ

Поняття та сутність менеджменту

Загальне поняття про управління. Сутність менеджменту. Зміст менеджменту та його особливості. Керівництво та управління. Менеджмент та

управління. Підприємництво та менеджмент. Менеджмент як наука та мистецтво.

Виникнення менеджменту та еволюція управлінської думки

Виникнення та розвиток менеджменту. Еволюція управлінської думки. Підходи до менеджменту на основі виділення різних шкіл, їх характеристика. Школа наукового управління. Класична школа. Школа людських відносин. Біхевіористична школа. Процесний підхід. Системний підхід. Ситуаційний підхід. Успішне управління. Сучасні теорії та практика менеджменту.

Управлінські рішення. Процес прийняття рішень

Управлінські рішення та їх основні характеристики. Класифікація управлінських рішень. Основні вимоги та умови прийняття управлінських рішень. Організаційні рішення. Рішення та функції управління. Раціональні рішення проблеми. Організація реалізації управлінського рішення. Чинники, що впливають на прийняття рішення.

Комунікаційний процес

Комунікації. Зовнішні та внутрішні комунікації. Процеси комунікацій. Міжособисті комунікації. Організаційні комунікації. Комунікація та ефективність управління. Сучасні інформаційні технології. Мистецтво стосунків.

Функції планування

Планування діяльності організації. Стратегічне планування як процес вибору цілей для організації та прийняття рішень. Сутність, функції та користь стратегічного планування. Ключеві компоненти стратегічного планування: цілі, вказівки для прийняття рішень та основні етапи процесу планування. Планування цілей. Місія та загальні цілі організації.

Організація повноважень

Поняття структури організації. Організація як процес взаємодії. Сутність функції організації. Відповідальність та повноваження. Види повноважень, їх характеристика. Лінійні та масштабні повноваження. Організаційні повноваження. Делегування повноважень. Альтернативні концепції прийняття повноважень. Скалярний процес. Ланцюг команд. Типи адміністративного апарату та їх повноваження. Організація ефективної взаємодії. Бюрократія, одноосібність, норма управляємості.

Типи організаційних структур

Альтернативні підходи до формування структури організації. Основні типи бюрократичних та небюрократичних структур, що застосовуються зараз. Характеристика децентралізованої та централізованої організації. Ефективна інтеграція організації.

Функція мотивації

Поняття мотивації. Еволюція мотивації в процесі розвитку теорії та практики управління. Сучасні теорії мотивації. Первинні та вторинні потреби. Ієрархія потреб. Використання потреб в процесі мотивації. Закон результату. Винагородження. Внутрішні та зовнішні винагородження. Змістовні теорії мотивації. Потреби вищих рівнів власті, успіху, причетності. Двофакторна теорія мотивації. Використання змістовних теорій мотивації в менеджменті. Процесуальні теорії мотивації. Теорія спілкування. Теорія справедливості. Комплексна процесуальна теорія мотивації. Застосовність процесуальних теорій мотивації в практиці менеджменту. Мотивація та гроші.

Функція контролю

Контроль як процес, його сутність. Необхідність контролю. Види управлінського контролю. Зміст контролю, його основні процедури. Управління відхиленнями. Характеристика ефективного контролю. Способи підвищення ефективності контролю. Взаємозв'язок функцій планування та контролю. Інформаційно-управлінські системи в плануванні та контролі.

Управління групами

Поняття та види колективів. Шляхи формування колективу. Колективна динаміка. Механізм утворення груп. Формальні групи, їх класифікація та характеристика. Неформальні групи. Причини утворення. Характеристика неформальних груп. Методи управління неформальними групами. Соціальні групи та рекомендації по їх використанню. Методи підвищення ефективності роботи в групі. Участь працівників в управлінні.

Керівництво, лідерство, влада та вплив

Лідерство в менеджменті. Теорія лідерства. Вплив та влада. Необхідність влади в менеджменті. Баланс влади. Форми влади. Форми влади та впливу. Законна влада. Влада, основана на винагородженні та примушенні. Влада прикладу. Переконавання та участь. Ефективне використання різних форм влади та впливу в практиці менеджменту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баєва О. В. Основи менеджменту: практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр навч. л-ри, 2007. 524 с.
2. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] Київ: Центр учб. л-ри, 2010. 325 с.
3. Лепейко Т. І. Менеджмент: навч. посіб. Харків : ХНЕУ, 2010. 204 с.
4. Стадник В. В., Йохна М.А. Менеджмент: підручник [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Академвидав, 2007. 472 с.

5. Яцура В. В. Менеджмент: навч. посіб. Львів: Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2008. 444 с.

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Управління персоналом в системі менеджменту організацій. Співвідношення та зміст концепцій «управління кадрами», «управління персоналом», «менеджмент персоналу», «управління людськими ресурсами». Етапи історичного розвитку управління персоналом. Особливості управління персоналом у закордонних компаніях: можливості використання досвіду.

Управління персоналом як система

Управління персоналом на етапах розвитку організацій.

Корпоративна культура в системі управління персоналом. Формування корпоративної культури: цінності і традиції колективу.

Організація набору та відбору кадрів. Добір кадрів Основні джерела набору персоналу. Професіограма: модель співробітника і модель посади.

Залучення персоналу: створення бази даних кваліфікованих кандидатів для відбору. Характеристика джерел залучення кандидатів. Роль кадрових агентств.

Моделі та методи відбору працівників. Критерії відбору працівників. Загальні процедури найму персоналу в організаціях. Етапи відбору кадрів

Оцінювання та атестація персоналу. Об'єктивна необхідність оцінювання персоналу в сучасній організації. Сутність та види оцінки персоналу. Критерії та методи оцінки персоналу. Індивідуальні та групові оцінки персоналу.

Атестація персоналу. Види атестацій. Призначення та зміст атестаційної комісії. Зміст атестації для різних категорій персоналу. Організація проведення атестації персоналу. Запобігання суб'єктивності, застосування комплексного підходу. Документальне супроводження атестації. Використання результатів атестації персоналу.

Управління процесом розвитку та рухом персоналу. Професійний розвиток персоналу. Виявлення та аналіз потреб персоналу Поняття про трудову кар'єру та просування по службі. Психологічний аналіз особи працівника. Планування та управління службовою кар'єрою працівників. Моделі кар'єри: горизонтальна та вертикальна. Фактори, що визначають напрям та швидкість кар'єри.

Навчання персоналу. Інвестування в людину та його ефективність. Програми підготовки персоналу. Професійна підготовка, підвищення кваліфікації, перепідготовка.

Ротація кадрів.

Планування та підготовка резерву. Формування внутрішнього резерву. Виявлення працівників з лідерським потенціалом. Особливості підготовки резерву управлінських кадрів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабанова Л.В. Управління персоналом: Навч. Посібник. Київ: Вид. дім «Професіонал», 2006. 511 с.
2. Лук'янихін В.О. Менеджмент персоналу: Навч. Посібник. Суми: Унів. кн., 2004. 590 с.

МАРКЕТИНГ

Маркетинг як відкрита мобільна система. Системний підхід до організації маркетингу підприємства. Маркетинг як циклічний і безперервний процес. Коротка характеристика основних етапів маркетингової діяльності підприємства: аналізу ситуації, планування маркетингової діяльності, реалізації планів маркетингу та маркетингового контролю.

Сутність та завдання організації маркетингу. Взаємодія сукупності елементів системи маркетингу. Функції маркетингу: аналітичні, планово-управлінські, виробничо-збутові, контрольні.

Політика розповсюдження в системі маркетингу.

Значення, цілі, завдання та місце політики розповсюдження в системі маркетингу. Поняття системи розповсюдження та її складові елементи. Канали розповсюдження, рівні, характеристика каналів розповсюдження різних рівнів. Функції каналів розповсюдження.

Види маркетингових систем розповсюдження (традиційні, багатоканальні, горизонтальні, вертикальні). Розвиток вертикальних маркетингових систем розповсюдження, їх різновиди (керовані, корпоративні, договірні). Особливості договірних вертикальних маркетингових систем розповсюдження (добровільних об'єднань роздрібних торговців під егідою оптовиків, підприємств утримувачів привілеїв, кооперативів роздрібних торговців).

Маркетингові рішення щодо структури каналу розповсюдження та схема їх прийняття (визначення основних варіантів каналу, визначення числа посередників, відбір учасників каналу, мотивування посередників та оцінка їх діяльності). Характеристика інтенсивного, селективного та ексклюзивного розповсюдження.

Типи підприємств оптової та роздрібної торгівлі та підприємства.

Стратегії маркетингу підприємства.

Сутність стратегій маркетингу. Стратегічний аналіз стану підприємства на ринку. Ключові фактори успіху в бізнесі. Дерево цілей.

Поняття внутрішньої та зовнішньої конкурентної переваги. Варіанти поведінки підприємства на ринку залежно від конкурентної ситуації. Використання «SWOT"-аналізу для визначення позиції підприємства на ринку; оцінка конкурентоспроможності; вибір і застосування стратегії. Позиціювання підприємства на ринку з метою досягнення конкурентних переваг.

Розроблення стратегій маркетингу на основі визначення зростання ринку та відносної частки ринку (матриця БКГ), конкурентоспроможності та привабливості ринку.

Маркетингові стратегії підприємства щодо товару: диференціації (високої якості, комплексного продажу, фірмового товару, технічного лідерства), вузької спеціалізації, низьких витрат (використання нових технологій, відмова від дорогого сервісу, використання дешевої робочої сили, дешевої сировини та матеріалів). Маркетингові стратегії щодо ринку. Види стратегій, спрямованих на зміну ринку чи його частки (наступальні, оборонні та наступально- оборонні). Стратегічне та оперативне планування маркетингу.

Організація та контроль маркетингової діяльності.

Сутність і завдання організації служби маркетингу на підприємстві. Принципи та умови ефективної діяльності служби маркетингу. Основні вимоги до побудови організаційних структур служб маркетингу, їх види, переваги і недоліки.

Характеристики, особливості та умови застосування функціональної, товарної, географічної, ринкової та матричної організаційної структури, їх спільні риси та відмінності.

Маркетинговий контроль: за виконанням річних планів, за відповідністю результатів діяльності підприємства обраній маркетинговій стратегії.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабанова Л. В. Маркетинг підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. Київ : Центр учб. Л-ри, 2012. 612 с.
2. Бутенко Н. В. Маркетинг [Електронний ресурс]: підручник. Київ : Атіка, 2008. 300 с.
3. Гаркавенко С. С. Маркетинг : підруч. для студ. екон. спеціальностей вищ. навч. закл. Київ: Лібра, 2007. 720 с.
4. Драган О. І. Маркетинг : навч. посіб. Київ : ДАКККіМ, 2005. 290 с.
5. Ілляшенко С. М. Маркетингові дослідження : навч. посіб. Київ: Центр навч. л-ри, 2006. 191 с.
6. Корягіна С. В. Маркетинговий аудит [Електронний ресурс]: навч. посіб. Київ: Центр учб. л-ри, 2014. 320 с.
7. Маркетинг: бакалаврський курс : навч. посіб. / за ред. С. М. Ілляшенка. Суми : Унів. кн., 2004. 975 с.

8. Маркетинг [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. М. Абрамова, О. В. Богоявленський, Г. О. Дорошенко та ін. ; за заг. ред. Г. О. Дорошенко. Харків : ТОВ "Тім Пабліш Груп", 2016. 412 с.

ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансова діяльність підприємства та засади її організації.

Поняття фінансової діяльності підприємства. Особливості фінансової діяльності підприємства. Основні напрями фінансової діяльності підприємства.

Сутність державного регулювання фінансової діяльності підприємства. Основні завдання та принципи державного регулювання фінансової діяльності підприємств. Напрями і форми державного регулювання фінансової діяльності підприємства.

Засади організації фінансової діяльності підприємства. Особливості організації фінансової діяльності підприємств різних організаційно-правових форм та розмірів.

Оборотні кошти підприємства.

Поняття та склад активів підприємства. Характеристика позаобігових та обігових активів, їх роль в забезпеченні торгово-виробничих процесів на підприємстві. Поняття вартості активів, методи оцінки сукупної вартості активів підприємства.

Облік та оцінка запасів. Кругообіг обігових активів. Поняття оборотності обігових активів, їх елементи. Тривалість обороту обігових коштів. Методи визначення показників обороту та тривалості обороту обігових активів в цілому та по елементах. Система показників оцінки ефективності використання обігових активів підприємства.

Потреба в обігових активах, фактори, що впливають на неї. Методи визначення потреби в обігових активах. Фінансові джерела формування обігових активів, склад і структура. Поняття балансу обігових активів підприємства.

Фінансові ресурси підприємства. Поняття та склад фінансових ресурсів підприємства. Принципи формування фінансових ресурсів підприємства. Поняття вартості капіталу. Методи оцінки вартості окремих елементів капіталу підприємства. Середньозважена вартість капіталу.

Власні фінансові ресурси підприємства, їх склад та структура. Характеристика внутрішніх джерел формування власних фінансових ресурсів підприємства (чистого прибутку, амортизаційних відрахувань, інших внутрішніх джерел). Характеристика зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів підприємства. Особливості формування та напрямки використання окремих видів власних фінансових ресурсів.

Позикові фінансові ресурси підприємства, їх склад та структура. Характеристика окремих видів позикових фінансових ресурсів підприємства

(банківського кредиту; фінансового лізингу; облігаційної позики; товарного кредиту, внутрішніх рахунків до нарахування). Особливості формування та напрямки використання окремих видів позикових фінансових ресурсів.

Фінансове забезпечення відтворення основних фондів підприємства. Відтворення основних фондів підприємства, його види. Основні ознаки відтворення основних фондів. Просте відтворення основних фондів, його форми. Розширене відтворення основних фондів, його форми.

Джерела фінансування капітальних вкладень, їх склад, структура та основні засоби фінансування. Власні фінансові ресурси як джерело фінансування капітальних вкладень, їх склад. Позикові фінансові ресурси, основні джерела їх залучення. Фінансовий лізинг як специфічна форма кредитного фінансування відтворення основних фондів підприємства. Інші методи фінансування відтворення основних фондів - державні централізовані капітальні вкладення, іноземні інвестиції.

Аналіз фінансового стану підприємства. Поняття фінансового стану підприємства. Основні елементи оцінки рівня фінансового стану підприємства. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства.

Рівень фінансової стійкості підприємства та принципи його визначення.

Система показників оцінки рівня фінансової стійкості підприємства.

Рівень платоспроможності підприємства та принципи його визначення.

Система показників оцінки рівня платоспроможності підприємства.

Оцінка показників ділової активності підприємства: швидкість обертання активів і капіталу підприємства, методи її оцінки. Система показників оцінки швидкості обертання активів і капіталу підприємства.

Рівень рентабельності активів і капіталу підприємства, методи його визначення. Система показників оцінки рівня рентабельності активів та капіталу підприємства.

Методичні підходи до інтегрованої оцінки фінансового стану підприємства, їх характеристика.

Фінансове планування на підприємстві. Поняття фінансового плану підприємства. Мета та задачі розробки фінансового плану підприємства. Зміст розділів і основних показників фінансового плану підприємства. Передумови розробки фінансового плану.

Методи розроблення фінансового плану: нормативний, розрахунково-аналітичний, балансовий, економіко-математичного моделювання.

Баланс доходів та витрат підприємства як розділ фінансового плану, зміст та порядок його розроблення.

План надходження та використання грошових коштів (платіжний календар) - оперативний фінансовий план підприємства, зміст та порядок його розроблення. Балансовий план як прогноз складу активів і пасивів підприємства, зміст і порядок розроблення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гриньова, В. М., Коюда В. О. Фінанси підприємств: навч. посібник Харків : Видавничий Дім «Інжек», 2004. 432 с.

ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати. Операційні процеси організації - динамічна основа функціонування та розвитку операційної системи. Принципи організації та складність операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки.

Організація операційного процесу у просторі й часі.

Поняття, структура та тривалість операційного циклу підприємства. Визначення тривалості операційного циклу підприємства. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.

Управління процесом проектування операційної системи.

Сучасний рівень розвитку операційних систем: системи автоматизованого проектування, автоматизовані системи управління виробництвом, системи автоматизованого складування та подачі товарів, гнучкі виробничі системи, інтегровані автоматизовані системи управління виробництва.

Відмінності у проектуванні продукту та послуги. Реалізація функції якості як можливість залучення споживача до операційного процесу.

Необхідність рішень з просторової організації діяльності. Схеми розміщення та масштаби виробничих потужностей. Розміщення обладнання для поточного виробництва. Проектування поопераційної (функціональної) схеми розміщення обладнання. Гнучкі схеми. Методологія схеми розміщення потужностей. Розміщення приміщень і обладнання сервісних підрозділів підприємства. Планіровка офісу.

Проектування виробничого і обслуговуючого потоків: методи, засоби, інструментарій. Проектування робіт і нормування праці.

Управління поточним функціонуванням операційної системи.

Управління матеріально-технічним забезпеченням. Функції, завдання та основні вимоги до оперативного управління виробництвом. Зміст та фази оперативного управління. Організація диспетчеризації виробництва. Регулювання незавершеного виробництва. Види систем оперативного управління виробництвом.

Контроль за виконанням робіт. Контроль операційного процесу. Контроль якості сировини, матеріалів, товарів та послуг. Контроль запасів.

Роль та завдання управління матеріальними ресурсами та запасами. Управлінські рішення в сфері управління запасами та пов'язаними з ними витратами. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. Методи диспетчеризації запасів. Система управління «точно у термін».

Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Класифікація робочих місць.

Управління проектами. Сутність проектного підходу до управління організацією. Життєвий цикл проекту. Менеджмент проекту.

Планування проєктів. Поопераційний перелік робіт. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Гантта. Розклад проєктів. Контролінг проєктів. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. Техніка управління проєктами методом оцінки та розгляду програми (РЕКТ) та методом критичного шляху (СРМ). Програмне забезпечення управління проєктами.

Менеджмент якості та управління продуктивністю операційної діяльності. Загальний менеджмент якості (ТОМ). Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники якості та методи їх оцінки. Нормативи якості товарів та послуг.

Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Інструменти контролю якості.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Іванов М. М. Операційний менеджмент: навч посіб. Київ: Центр учбової літ., 2012. 368 с.
2. Керівництво організацією : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, Н. Т. Мала, О. Г. Мельник, І. С. Процик. – Л. : Вид-во нац. ун-ту «Львів. Політес», 2008. 244 с.

Структура оцінки і порядок оцінювання підготовленості вступників

№	Основні завдання	Кількість балів
1.	Точність відтворення фактів, змісту понять, адекватність використання професійної термінології	0 - 20
2.	Повнота, глибина, системність знань	0 - 20
3.	Здатність логічно мислити, аналізувати, порівнювати, узагальнювати	0 - 20
4.	Уміння формулювати, обґрунтовувати власні думки, факти й робити висновки тощо	0 - 20
5.	Комунікативні навички	0 - 20
Максимальна кількість балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Незадовільний до 123 балів	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Має слабкі знання навчального матеріалу, його розуміння, неточні, або мало аргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення, за невпевненість під час пояснень теоретичних положень; відповідь не відповідає мінімальному позитивному рівню. Обсяг висвітлених питань менше 50%.
2. Середній 124 – 149 балів	Відповіді на питання носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Має посередні знання, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які, однак містять неточності; за вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання стандартних практичних задач, не завжди аргументовані відповіді; має місце значна кількість недоліків. Абітурієнт погано володіє засобами відтворення історично-просторових властивостей предметів, явищ, процесів. Обсяг висвітлених питань у межах 50-70%.
3. Достатній 150 – 175 балів	У відповідях на питання допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання, застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних нестандартних задач, вміння аналізувати та

	пропонувати оригінальні рішення; мають місце окремі помилки. Обсяг правильно висвітлених питань більше 75%.
4. Високий 176 – 200 балів	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання. Має глибокі знання, вміння аналізувати, здатність пропонувати оригінальні рішення, критично оцінювати об'єктивну та суб'єктивну інформацію, здійснювати самооцінку, логічно і послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання нестандартних практичних задач. Абітурієнт без помилок відтворює історично-просторові властивості якості явищ, процесів, предметів. Обсяг правильно висвітлених питань дорівнює 100%.

Якщо абітурієнт під час вступного випробування з конкурсного предмету набрав від 100-123 балів, то дана кількість балів вважається недостатньою для допуску в участі у конкурсному відборі.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів фахової атестаційної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) фахового іспиту виголошуються головою фахової атестаційної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.